

имало значителен брой славяни, напр., цѣлото племе карпи. Това било началото на славянската колонизация на Балканския полуостровъ. Следователно, тя се започнала много по-рано, отколкото обикновено мислятъ. Отначало въ продължение на 200 години, славянитѣ живѣли като римски колони въ Мизия, Тракия, Дардания и Македония, макаръ, то се знае, разпокъсано; едва следъ това (около 500 г.) се започнали тѣхнитѣ самостоятелни походи, съ цель да си добиятъ съ оржие въ рѣка нови мѣстожителства.

Дриновъ посочва нѣкои следи отъ славянскитѣ колонии въ Тракия, запазени въ два пътеводителя отъ срѣдата на IV вѣкъ — въ *Itinerarium Hierosolymitanum* и въ *Itinerarium Antonini*: Zernae, сега Черна на Марица (*Zirinae* Tab. Peut., *Ζερνία* у *Stephanus Byz.*), Cosintus на рѣка Cossinites (срав. Косаница, Косница въ Сърбия) и т. н. Ако и тия доказателства не приемемъ за необорими, тогава можемъ да намѣримъ у Прокопия цѣлъ редъ други славянски названия на градове и крепости, които били вече въ развалини, когато на престола се възкачилъ императоръ Юстинианъ (527), напр. Лабуца, Мила рѣка, Врзана, Клештевица, Дебре, Врачишта, Стреденъ, Кавеца и т. н.¹⁸.

Още отъ началото на V вѣкъ срѣщаме славянски собствени имена срѣдъ висшитѣ сановници на византийската империя. Които носѣли тия имена, никакъ не сж били пришелци или чуждестранни наемници, а хора родени на римска земя, чиито бащи вече се отличили въ римска военна служба. Въ 469 год. началницитѣ на войскитѣ, разположени въ Тракия, се наричали *Оногостъ* (*Αναγαστος*) и *Оструй* (*Ὀστρουί*). Отъ полководцитѣ на Юстиниана Велики мнозинството били славяни, родени повечето презъ втората половина на V вѣкъ. Доброгостъ (*Δαβραγέζας Ἀντησάνηρ*), Всеградъ (*Ὀυσίχαρδος*¹⁹) и Сварумъ (*Σουαρούνας Σκλάβος ἀνὴρ*) се отличили на 555 год. въ персийската война. Но ние не ще се осмѣлимъ да прогласимъ за славянинъ Велизария, който се родилъ около 490 год. въ Дардания, близо до крепостъта Скаплица (*Σκαπλίσι*).

Нѣкои учени мислятъ, че императоръ Юстинъ I (518—527) и неговиятъ сестринъ синъ Юстинианъ (527—565) сжщо тѣй били славяни по произходъ. Тѣхното мѣсторождение било село Ведериана (*Βεδερίανα*) близо до кулата Таврезимъ въ горна Македония²⁰. Жената на Юстина, варварска робиня, се наричала *Lupicina* — име, което въ мъжки родъ *Lupicinus* често се срѣща въ историята и въ надписитѣ отъ епохата на римската империя; то е умалително отъ *Lupus*. Майката на Юстиниана, сестра на Юстина, се именувала *Vigilantia*, баща му — *Sabbatios*. Така звучатъ тия имена споредъ достовѣрни и съвременни извори. Въ най-ново време, обаче, въ латинското *Lupicina* съзирали славянското Любкиня, въ латинското *Vigilantia* — Виленица. Основавайки се на авторитета на нѣкои писатели, отдѣлени отъ насъ само съ нѣколко вѣка, наричали бащата на Юстина *Истокъ* и мислѣли сжщо тѣй, че туземното име на Юстиниана е *Управда*, което Гибонъ, смѣтайки това име за германско, сравнявалъ съ английското *upright* — правъ, тогава, когато Шафарикъ го изкарва отъ старославянското правда = *iustitia*; ала на тия имена липсва историческо основание²¹.

И така, въ провинцитѣ на полуостова презъ VI вѣкъ славянитѣ били не само известни, но и вече доста многобройни, па имали и известно влияние, при всичко че, както изглежда, тѣхнитѣ селища били доста рѣдки. Не трѣбва да ни очудва, че съвременницитѣ не споменуватъ за тая постепенна колонизация. Аналогиченъ примѣръ на това отъ най-нови времена представя преселването презъ XVII вѣкъ на стотини хиляди сърби отъ Косово поле и Стара Сърбия въ Банатъ и южна Русия, а презъ нашия вѣкъ стотини хиляди българи се преселили отъ своето отечество въ Сърбия, Влашко, Молдова и